

משה חיים פלח

בענין נדה

זה מתחלה צעכה שנעשה כה"ג, אלא דהאיסור חל עליו בכל שעה מפני שהוא עכשיו כה"ג, וזהו החילוק בין כל העריות לנדה לענין איסור אשת אח, דצכל העריות כשנעשית ערוה מידחי דחי להאי מאשת אח לעולם, אפילו כשיבא נפקע איסור ערוה, ואיסור נדה לא מידחי דחי לאשת אח אלא מיפטר פטיר, וכשתיבהר מנדתה יחזור היתר אשת אח למקומו, דאיסור נדה אינו מפני שנעשית נדה, אלא מפני שהיא עכשיו נדה, כמו כל דברים האסורים, כגון חלב ודם, שאין איסורן מפני שנעשו חלב ודם, אלא איסורן בכל שעה ושעה מפני שהן עכשיו חלב ודם, וה"ג צנדה, כיון דאסורה לכל העולם ולא על היצם לחודיה, אין לומר זה שנדחית מהיצם, אלא איסור נדה מיפטר פטיר ולא מידחי דחי, וע"כ אפשר להיות זה דין זיקה על להבא אף דעכשיו אינה זקוקה עכ"ל.

ומבואר דצדרי הקוה"ע הכא ד"איסור נדה אינו מפני שנעשית נדה, אלא מפני שהיא עכשיו נדה, כמו כל דברים האסורים, כגון חלב ודם, שאין איסורן מפני שנעשו חלב ודם, אלא איסורן בכל שעה ושעה מפני שהן עכשיו חלב ודם" ולהכי ל"ש זה נאסרה, כיון דאין איסורה איסור עולמי, אך ל"צ מה ענין זה לדברי תוס' דנדה אסירא לכולי עלמא.

תוס' ד"ה ואחות אשתו, אין להקשות דנדה תאסר ליצם אף על פי שמטברה אח"כ כמו אחות אשתו שאין מתייצמת אפי' מתה אשתו אחרי כן דלא דמי דאחות אשה ושאר עריות האיסור עומד על היצם עפי משאר בני אדם אבל נדה לכ"ע אסירא ואפילו צנדהתה משמע צפסחים ס"פ אלו דברים דנת ייצום היא כו'.

ובקובץ הערות (ס"א סק"ג) כתב לצאר דצרי התוס' וז"ל וה"ג י"ל צנדה, דאפילו נימא דצשעת נדתה אסורה גם צאיסור אשת אח, מ"מ כיון דלא דמיא לאחות אשה, יש לה עכשיו דין היתר על זמן הבא לאחר שתיבהר, וצכה"ג לא אמרינן נאסרה שעה אחת, דדוקא היכא דצשעה שנאסרה לא היה לה דין היתר על להבא, אז אסורה עולמית ולא יתחדש לה שוב דין היתר, אבל צנדה בהיתר של אח"כ אינו מחודש. ועיין צפ"ג דהוריות (יב צ) משוח שנלטרע מהו צאלמנה, מידחי דחי או מיפטר פטיר, ופירש"י מי אמרינן כהונה גדולה מידחי דחי להאי מאלמנה, או דילמא כהונה גדולה מיפטר פטיר ליה מאלמנה, וכי נלטרע וליבא כהונה גדולה לא פטר ומוחר צאלמנה עכ"ל, וציאור הספק, דבהא דכה"ג אסור צאלמנה יש לפרשו צשני פנים, א דצשעה שנעשה כה"ג נאסר צאלמנה איסור עולמי, צ י"ל דהא דאסור צאלמנה, אינו צשציל שנאסר

ומבואר דצדרי הגמ', דעיקר האוסר דנדה אינו אלא בשעת ראיית הדם, אלא דאע"פ שפסק הדם ו"מת" האוסרה לא פקע איסורה, דציומי [וטצילה] תלי רחמנא [ויש להאריך עוד ואכמ"ל].

ולכאורה חזינן דאיסור נדה אינו משום דכעת הויה נדה, דצחמת אחר שפסק הדם תו ל"ל שם נדה, אלא דאסרתה תורה עד לאחר יומי וטצילה, וכשם דאשת איש מסבחה הויה אסורה אף לאחר מיתת הצעל דומיא דשאר איסורי קרובות, אלא דילפי' מקרא (קידושין יג ז) דמיתת הצעל הויה דבר המתיר דומיא דגט [וכבר לידדו האחרו' דאיסורי קרובות אחר גירושין ומיתת אינו משום דנותרה אישות במקלת, אלא משום דכל איסורא דחייל לא פקע בכדי ובעינן דבר המתיר, ויש להאריך בזה בכ"ד ואכמ"ל].

ויעוין בקוב"ע (סי' ה' סק"י) דהדר וביאר דצרי התום' באופן אחר, דעיקר תירוץ התום' דנדה לא הויה ערוה [והוא כמבואר בתום' הרא"ש ותום' ישנים] וגבי דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת, אך כיון דלית בה פעור ערוה לית בה איסור אשת את, וממילא ל"ש בה דין נאסרה יעו"ש.

ועוד יש לעיין, דהנה צריש פרק הבא על יצמתו (נד ה) אמר עולא מנין להערה מן התורה שנאמר ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערותה את מקורה הערה מכאן להערה מן התורה אשכחן נדה שאר עריות מנין וכ"ת נילף מנדה כו' אלא תיתי מנדה ואשת את דמאי פרכת מתקיף לה רב אחא צריה דרב איקא מה לנדה ואשת את שכן אין להם היתר צחיי אוסרן תאמר באשת איש שכן יש לה היתר צחיי אוסרה, אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא אטו נדה ואשת את צחיי אוסרן הוא דאין להם היתר אצל לאחר מכאן יש להם היתר, נדה ציומי תליא מילתא אשת את צבנים תליא רחמנא, אלא פריך הכי מה לנדה ואשת את שכן אין אוסרן מתירן תאמר באשת איש שאוסרה מתירה כו'.

ויעוין שם צרש"י דפירש וז"ל אין להם היתר צחיי אוסרן כל זמן שהדם חי והיא שופעת וכן אשת את אין היתר צחיי אחיו שאפילו הוא מגרשה אסורה לזה אשת איש יש לה היתר צחיי על ידי גט, נדה ציומי תליא מילתא אפי' אם מת האוסרה שפסקה דם צראייה ראשונה אסורה כל שצעה עכ"ל.